CAMBODIA

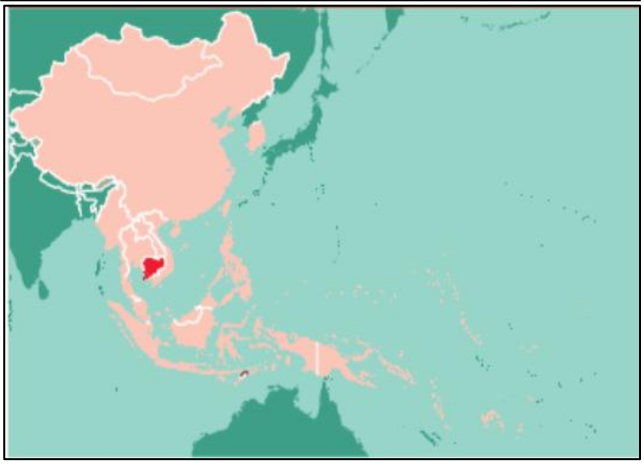

ចំនួនប្រជាជន 14,9 លាននាក់

កំនើនប្រជាជន 1,8 ភាគរយ

ផសស (PPP, int'l US$) 37,1ពាន់លាន

ផសសក្នុងពលរដ្ឋម្នាក់ (PPP, int'l US$) 2,494

ផ្ទៃដី 181,040 គីឡូម៉ែតការ៉េ

រាជធានី ភ្នំពេញ

Source: World Development Indicators.

ខ្លឹមសារសង្ខេប

សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅតែរឹងមាំ ក្នុងពេលបរិយាកាសសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកកំពុងប្រឈមនឹងបញ្ហា និងលទ្ធភាពសំរេចបានតាមការព្យាករកំណើនប្រមាណ 7 ភាគរយនៅឆ្នាំ2013 ទំនងជាមានលក្ខណ:អំណោយផល។ ទស្សនវិស័យនៅតែវិជ្ជមានដោយកំណើនខ្លាំង និងមាននិរន្តរភាព នៃវិស័យកសិកម្ម ជាមួយអាកាសធាតុអំណោយផល ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់ សកម្មភាពរីកចំរើនឡើងវិញ នៃវិស័យ សំណង់ និងការរីកចំរើនដ៏ខ្លាំងនៃវិស័យទេសចរណ៍។ ទស្សនវិស័យប្រឈមនឹងហានិភ័យមួយចំនួន។ គេនៅមិនទាន់ដឹងច្បាស់នៅឡើយទេអំពីទំហំនៃផលប៉ះពាល់នៃភាពមិនប្រាកដប្រជាផ្នែក នយោបាយក្រោយពេលបោះឆ្នោត មកលើការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស និងកំណើនទោះបីជាកត្តាពីរខាងក្រៅប្រសើរជាងមុន ដោយមានសញ្ញាល្អខ្លះៗនៃសេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិក និងសហគមអឺរ៉ុប។

ការរីកចំរើនសេដ្ឋកិច្ចពេលថ្មីៗ

សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅតែរឹងមាំ ក្នុងពេលបរិយាកាសសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក កំពុងប្រឈមនឹងបញ្ហា។ កំណើនផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបពិតស្មើនឹង 7,3 ភាគរយ នៅឆ្នាំ 2012 និងរំពឹងថាកំណើនប្រហែល ៧ភាគរយនៅឆ្នាំ 2013។ កំណើនផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបត្រូវបានជំរុញ ដោយកំណើនខ្លាំងនិងមាននិរន្តរភាពនៃវិស័យកសិកម្ម ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់ សកម្មភាពរីកចំរើនឡើងវិញនៃវិស័យសំណង់ និងការរីកចំរើនដ៏ខ្លាំងនៃវិស័យទេសចរណ៍។

ការសម្របខ្លួនទៅនឹង ការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងទីផ្សារគោលដៅចំពោះ ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់ ការពង្រីកផ្ទៃដីដាំដុះ និងពិពិធកម្មប្រភពនៃវិស័យទេសចរណ៍ បានជួយដល់ក្បាលម៉ាស៊ីនសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ បី របស់កម្ពុជា អោយធានាបាននូវចលករជំរុញអោយមានកំណើនផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (ផសស)។ ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់បានសំរបខ្លួននឹងលក្ខខ័ណ្ឌទីផ្សារនាំចេញ ដោយផ្តោតលើ សម្លៀកបំពាក់តំលៃថោក សំរាប់ទីផ្សារសហរដ្ឋអាមេរិក និងសម្លៀកបំពាក់តំលៃថ្លៃសំរាប់ទីផ្សារសហគមអឺរ៉ុប។ ក្នុងវិស័យ កសិកម្ម ការកើនឡើងខ្ពស់នៃផលិតកម្មស្រូវកំពុងបន្ត។ ការកើនឡើងខ្ពស់នៃផ្ទៃដីដាំដុះដំណាំស្រូវ (ដោយការកើនឡើងផ្ទៃដី និងការស្រោចស្រព) រួមចំណែកប្រមាណ 80 ភាគរយនៃកំណើនផលិតផលស្រូវប្រចាំឆ្នាំក្នុងរយះពេល 4 ឆ្នាំកន្លងមក។ ពិពិធកម្មប្រកបដោយជោគជ័យនៃទីផ្សារទេសចរណ៍ទាក់ទាញបានអ្នកទេសចរណ៍មកពីអឺរ៉ុបខាងកើត អាស៊ី ខាងកើត នឹងតំបន់ប៉ាស៊ីហ្វិក ធ្វើអោយវិស័យទេសចរ បន្តការកើនឡើងខ្ពស់។ គិតត្រឹមខែមិថុនា ឆ្នាំ 2013 ការនាំចេញ សម្លៀកបំពាក់បានកើនឡើង 18 ភាគរយ បើប្រៀបធៀបនឹង រយះពេលដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ 2012 ចំនែកវិស័យទេសចរណ៍វិញបន្តមាននិន្នាការរីកចម្រើនខ្ពស់ ការមកដល់នៃភ្ញៀវទេសចរបានកើនដល់ 19 ភាគរយ។

ជាលទ្ធផលនៃល្បឿន និងនិន្នាការនៃកំណើនឆាប់រហ័សដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់ប្រជាជនមួយភាគធំ ភាពក្រីក្រនៅប្រទេសកម្ពុជាបានធ្លាក់ចុះយ៉ាងខ្លាំង។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចដែលរីករាលដាលក្នុងរយ:ពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងទៅ មួយផ្នែកធំដោយ សារកំណើនប្រកបដោយចីរភាពក្នុងវិស័យកសិកម្ម ដែលអំណោយផលដោយកំណើនថ្លៃអង្ករនៅទីផ្សារសកលលោក។ ភាគរយនៃចំនួនប្រជាជនក្រីក្រ ត្រូវបានកាត់បន្ថយច្រើនជាងពាក់កណ្តាលក្នុងរយ:ពេលប្រាំពីរឆ្នាំ ចុះមកត្រឹមប្រមាណជា 20 ភាគរយ នៅឆ្នាំ 2011 ។ បើទោះបីជាការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រមានទំហំធំក្តី គ្រួសារភាគច្រើនដែលបានចាកផុតពីភាពក្រីក្រ នៅមានគំលាតតិចតួចពីភាពក្រីក្រ មានន័យថាគ្រួសារទាំងនោះបានផ្លាស់ប្តូរពីគ្រួសារក្រីក្រ ទៅជាគ្រួសារដែលមានជីវភាពជិតក្រីក្រ។

ឱនភាពគណនីចរន្ត (មិនរួមបញ្ចូលប្រាក់បង្វែរផ្ទេរការ) មានប្រហែល 10,1 ភាគរយនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបឆ្នាំ 2012 បើប្រៀបធៀបជាមួយឆ្នាំ2011ដែលមានតែ 7,9 ភាគរយ នៃផលិតផលក្នុងស្រុក។ ការកើនឡើងនៃការនាំចូលប្រេងឥន្ធនៈ យានយន្ត និង សំភារៈសំណង់ ធ្វើអោយការនាំចូលសរុបកើនឡើងក្នុងឆ្នាំ 2012។ ឧនភាពគណនីចរន្តធំដែលប្រទេសកម្ពុជាមាននេះគឺ ជួយអោយមាន ការនាំចូលសំរាប់គំរូវការ វិនិយោគ។ អតិរេកគណនីមូលធន និងហិរញ្ញវត្ថុបានកើនឡើងខ្លាំងដោយសារការកើនឡើងនៃវិនិយោគផ្តល់ពីបរទេសដល់កំរិតកំពូល 1,4 ពាន់លានដុល្លាអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ2012។ វិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេសបានកើនឡើងនៅពាក់កណ្តាលទីមួយ ឆ្នាំ2013 ហើយវិនិយោគិន នៅតែមានការចាប់អារម្មណ៍ខ្លាំង ក្នុងការវិនិយោគអំឡុងពេលបោះឆ្នោតនេះ ខុសពីការបោះឆ្នោតកាលពីពេលមុនៗ ។

ដោយសារតែអតិរេកគណនីមូលធន សមតុល្យជញ្ជីងទូទាត់នៅតែវិជ្ជមាន ហើយទុនបំរុងអន្តរជាតិបានកើនឡើង។ ទុនបំរុងអន្តរជាតិកើនដល់ 3,5 ពាន់លានដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក ឬ 3,7 ខែ នៃតំលៃនៃការនាំចូលសរុបក្នុងឆ្នាំ2012 ប្រៀបធ្រៀបនឹង 3,0 ពាន់លានដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក ឬ 3,4 ខែ តំនៃតំលៃនៃការនាំចូលសរុប ឆ្នាំ 2011។ គិតត្រឹមខែមិថុនា ឆ្នាំ 2013 នេះ ទុនបម្រុងអន្តរជាតិដុលបានកើនដល់ 3.6 ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ។

សន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់ (CPI) បានធ្លាក់ចុះដល់ 2,5 ភាគរយនៅចុង ឆ្នាំ 2012 ធៀបនឹង 4,9 ភាគរយ នៅឆ្នាំ 2011 ដោយសារតែស្ថេរភាពថ្លៃនៃប្រភេទផលិត ផលសំខាន់ៗ ពិសេស ថ្លៃស្បៀងអាហារ ដែលមានទំងន់ស្មើនឹង 43 ភាគរយ នៃកញ្ចប់អតិផរណា។ នៅក្នុងខែមិថុនាឆ្នាំ 2013 ឆ្នាំ អតិផរណាពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំបានកើនឡើងដល់ 2,9 ភាគរយ ដោយសារតែការកើនឡើងបន្តិចនូវថ្លៃស្បៀងអាហារ ។ អតិផរណាត្រូវបានគេប៉ាន់ស្មានថាមានកម្រិតទាបត្រឹមតួលេខមួយខ្ទង់ ក្នុងដំណាក់កាលខ្លី។

អត្រាប្តូរប្រាក់នៅតែមានស្ថេរភាព ការអភិវឌ្ឍស៊ីជំរៅ ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុប្រព្រឹត្តទៅជាបន្ត។ ប្រាក់រៀលត្រូវបានភ្ជាប់ជាមួយប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ចំណែកអត្រាប្តូរប្រាក់វិញបាននឹងកំពុងនៅទ្រឹងជុំវិញ 4,000 រៀល ក្នុងមួយដុល្លារ។ អត្រាប្តូរប្រាក់ធ្លាក់ថ្លៃបន្តិចហើយប្រាក់រៀលចុះថោកដល់ 4,062 រៀល ក្នុងមួយដុល្លារអាមេរិកក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ 2013[1] ។ ការអភិវឌ្ឍស៊ីជំរៅផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅបន្ត ចំនួនធនាគារដែលចូលទីផ្សារកម្ពុជាមានការកើនឡើង។ ការប្រកួតប្រជែងរវាងធនាគារបានរួមចំណែកដល់ការកាត់បន្ថយ គម្លាត រវាងអត្រាការប្រាក់អោយខ្ចី និងអត្រាការប្រាក់បញ្ញើរជាដុល្លារអាមេរិក និងជំរុញ អោយមានប្រសិទ្ធិភាពខ្លះៗនៅក្នុងទីផ្សារ។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី ហានិភ័យកើនឡើងនៅពេលមានចំនួនធនាគារច្រើន ដោយសារតែមានបញ្ហាប្រឈមលើ សមត្ថភាពត្រួតពិនិត្យ ។ កំណើនថ្មីៗនៃការផ្តល់ឥណទានកើនដល់ 30ភាគរយ ប្រៀបធៀបនឹងឆ្នាំមុនផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់វិស័យកសិកម្មដែលទទួលបានប្រហែល 570 លានដុល្លាអាមេរិក ឬ 10 ភាគរយនៃឥណទានសរុបនៅដំណាច់ឆ្នាំ 2012 ប្រៀបធៀប នឹង 100 លានដុល្លាអាមេរិក ឬ 5 ភាគរយ នៃឥណទានសរុបនៅដំណាច់ឆ្នាំ 2008។

ក្នុងកំឡុងពេលប្រាំខែដំបូងនៃឆ្នាំ 2013 ចំណូលក្នុងស្រុកនៅតែកើនឡើងប៉ុន្តែមានកំណើនយឺតពោលគឺកើនឡើងត្រឹមតែ 9,6 ភាគរយ ពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ធៀបនឹង 24,7 ភាគរយនៅឆ្នាំ 2012[2] ។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី ចំណាយសាធារណៈហាក់មានល្បឿនយឺត ។ ដូច្នេះ ឱនភាពថវិកា (មិនរួមបញ្ចូលជំនួយឥតសំណង) គួរតែអនុវត្តបានដូចការគ្រោងទុកក្នុងថវិកាជុំវិញ 5,4 ភាគរយនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប។ ការគ្រប់គ្រងសារពើពន្ធនៅតែមានភាពសមស្រប និងគាំទ្រ ដល់ស្ថេរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ប៉ុន្តែនៅមានលទ្ធភាពច្រើន សម្រាប់បង្កើនប្រាក់ចំណូលក្នុងស្រុក និងសម្រាប់បង្កើនប្រសិទ្ធភាពចំណាយ ។ នៅឆ្នាំ 2012 ប្រទេស កម្ពុជាបានស្តារឡើងវិញនូវលំហសារពើពន្ធដោយសារការកើនឡើងខ្ពស់ នៃចំនូលក្នុងស្រុក ដែលត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថានឹងឡើងដល់ 14,4 ភាគរយ នៃ ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប ក្នុងឆ្នាំ 2012 ធៀបទៅនឹង 13,1 ភាគរយនៅក្នុង ឆ្នាំ 2011។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តីរដ្ឋាភិបាលបន្តពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំង លើម្ចាស់ជំនួយ ដែលផ្តល់មូលនិធិជិតស្មើនឹង 80 ភាគរយ នៃការវិនិយោគសាធារណៈសរុប ឬត្រូវជា 34 ភាគរយនៃចំណាយសាធារណៈសរុប។

ទស្សនវិស័យ និងភាពប្រឈមដែលកំពុងលេចរូបរាងឡើង

ទស្សនវិស័យផ្នែកម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចជាទូទៅនៅតែវិជ្ជមាន ដោយកំណើនខ្លាំង និងមាននិរន្តរភាពនៃវិស័យកសិកម្ម ជាមួយ លក្ខខ័ណ្ឌ អាកាសធាតុអំណោយផលការនាំចេញដែលមិនស្រុត និងការរីកចំរើនដ៏ខ្លាំងនៃវិស័យទេសចរណ៍។ ទស្សនវិស័យប្រឈមនឹងហានិភ័យមួយចំនួន។ គេនៅមិនទាន់ដឹងច្បាស់នៅឡើយទេអំពីទំហំនៃផលប៉ះពាល់នៃភាពមិនប្រាកដប្រជាផ្នែកនយោបាយក្រោយពេលបោះឆ្នោត មកលើការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស និងកំណើនទោះបីជាមានការប្រសើរឡើងខ្លះៗនៃកត្តាខាងក្រៅ។ ដូច្នេះហើយការព្យាករណ៍កំណើនសេដ្ឋកិច្ចសំរាប់ឆ្នាំ 2014 ត្រូវបានរក្សាប្រមាណ 7ភាគរយ ដូចឆ្នាំ 2013 ដែរ។

ទស្សនវិស័យអំពីនិរន្តរភាពជារួមនៃបំណុលនៅតែមានលក្ខណៈអំណោយផល ។ ការវិភាគនិរន្តរភាពបំណុល (DSA) ឆ្នាំ 2012 រួមគ្នារវាងធនាគារពិភពលោក និងមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិបង្ហាញថា ចំណាត់ថ្នាក់លើភាពពិបាកសងបំណុលរបស់ប្រទេសកម្ពុជានៅតែមានកម្រិតទាប។ គោលនយោបាយរបស់ រដ្ឋាភិបាល ក្នុងការជៀសវាងកម្ចីមិនមែនសម្បទាន គឺជាកត្តាសំខាន់ចំពោះការគ្រប់គ្រង បំណុលប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ទំហំបំណុលសាធារណៈក្រៅប្រទេសរបស់កម្ពុជា និងបំណុលធានាដោយវិស័យ សាធារណៈមានប្រមាណជា 30,1 ភាគរយនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប ក្នុងទំហំទឹកប្រាក់ជាក់ស្តែងនៅបំណាច់ឆ្នាំ 2012 ។

---

[1] អត្រាប្តូរប្រាក់ផ្លូវការមធ្យម

[2] តួលេខសារពើពន្ធបឋមសម្រាប់ឆ្នាំ2013

ប្រទេសកម្ពុជា: សូចនករណ៍សំខាន់ៗ

	2012	2012	2013 f	2014f	2015f
	Year	Year	Year	Year	Year
លទ្ធផល ការងារ និងថ្លៃ					
ផសស ពិត (%ប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ)	7.1	7.3	7.0	7.0	7.0
តម្រូវការក្នុងស្រុក (%ប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ)	1.0	11.9	9.0	8.3	8.7
សន្ទស្សន៍ផលិតកម្មឧស្សាហកម្ម (2000=100)	300.8	315.9	341.1	363.3	388.7
(%ប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ)	14.5	5.0	8.0	7.0	7.0
សន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់ (%ប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ)	4.9	2.5	5.0	6.0	5.0
វិស័យសាធារណៈ					
ចំណូលរដ្ឋាភិបាល (% នៃ ផសស)	13.2	14.4	14.2	14.5	14.8
ចំណាយរដ្ឋាភិបាល (% នៃ ផសស)	22.8	19.7	19.6	20.0	19.0
តុល្យការរដ្ឋាភិបាល (% នៃ ផសស)	-9.6	-5.3	-5.4	-5.5	-4.2
វិពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស ជញ្ជីងទូទាត់ និង បំណុលបរទេស					
ជញ្ជីងវិពាណិជ្ជកម្ម (លានដុល្លារអាមេរិក)	-1,490	-1,949.2	-2,082.3	-2,636.8	-2,956.1
ទំនិញនាំចេញ (លានដុល្លារអាមេរិក)	5,220	6,015.7	6,918.1	7,713.6	9,102.1
(%ប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ)	34.4	11.4	15.0	11.5	18.0
ទំនិញនាំចេញសំខាន់ៗ (%ប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ)1/	31.7	7.0	18.0	15.5	20.0
ទំនិញនាំចូល (លានដុល្លារអាមេរិក)	6,710	7,964.9	9,000.3	10,350.4	12,058.2
(%ប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ)	22.7	18.7	13.0	15.0	16.5
សមតុល្យគណនីចរន្ត (លានដុល្លារអាមេរិក) 2/	-1,015	-1,436.6	-1,499.2	-2,065.7	-2,217.1
(% នៃ ផសស)	-7.9	-10.1	-9.6	-12.0	-11.8
ការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស (លានដុល្លារអាមេរិក) 3/	785	1,410.2	1,452.5	1,626.8	1,748.8
បំណុលបរទេស (លានដុល្លារអាមេរិក)	3,611	4,281.0	4,726.0	5,229.5	5,634.1
(% នៃ ផសស)	28.1	30.2	30.2	30.4	29.9
បំណុលរយៈពេលខ្លី (លានដុល្លារអាមេរិក)	66.8	67.0	66.9	66.7	66.5
អនុបាតសេវាបំណុល(% នាំចេញទំនិញនិងសេវាកម្ម)	1.2	1.2	1.3	1.5	1.5
ប្រាក់បំរុងបរទេសដុល (លានដុល្លារអាមេរិក)	3,032	3,463.0	3,843.9	4,151.4	4,525.1
(ចំនួនខែនាំចូលទំនិញនិងសេវាកម្ម)	3.4	3.3	3.2	3.1	3.0
វិទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ					
ឥណទានក្នុងស្រុក (%ប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ)	37.7	34.0	28.0	25.0	25.0
អត្រាប្តូរប្រាក់រយៈពេលខ្លី (ក្នុងមួយឆ្នាំ)	15.0	13.7	13.0	13.5	13.5
អត្រាប្តូរប្រាក់ (រៀល/ដុល្លាអាមេរិកចុងគ្រា)	4,039.0	3,995.0	4,000.0	4,063.6	4,076.0
អត្រាប្តូរប្រាក់ប្រសិទ្ធ (2000=100)	124.8	128.6	..	..	..
(%ប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ)	1.9	3.0	..	..	..
កំណត់ចំណាំ:ផសស ជាក់ស្តែង (គិតជាលានដុល្លារអាមេរិក)	12,828	14,195.6	15,649.0	17,213.9	18,844.5

ប្រភព: សមត្ថកិច្ចរដ្ឋាភិបាល មូលនិធិរូបិយបណ្ណអន្តរជាតិ និងការប៉ាន់ស្មានរបស់ធនាគារពិភពលោក

e = ប៉ាន់ស្មាន

f = ព្យាករណ៍

1/ សម្លៀកបំពាក់

2/ មិនរួមបញ្ចូលប្រាក់បង្វែរផ្លូវការ

3/ ចាប់ពីឆ្នាំ 2011គិតទាំងវិនិយោគដោយផ្ទាល់ពីបរទេសដែលទាក់ទងជាមួយគំរោងវិស័យតាមពលរដ្ឋ និងឯកជន